

Aan : Fractievoorzitters Gemeenteraad Den Helder

d.t.v. : Raadsgriffie gemeente Den Helder
Postbus 36
1780 AA Den Helder

Van : Bewoners Zwanenbalg/Callantsogervaart en Bestuur Vereniging Zwanenbalg

i.a.a. : Het College van Burgemeester & Wethouders
Postbus 36
1780 AA Den Helder

Datum : 10 mei 2023.

Onderwerp: Voornemen gemeente Den Helder Zwanenbalg aardgasvrij.

Geachte fractievoorzitters,

1. Namens de bewoners Zwanenbalg/Callantsogervaart en de Bewoners Vereniging Zwanenbalg (BVZ) stellen wij u ervan in kennis dat wij ernstige bezwaren hebben tegen het gemeentelijk voornemen om onze woonwijk al in 2031 aardgasvrij te maken. Het mandaat voor het te voeren verweer hiertegen hebben wij verkregen op grond van een zeer recent gehouden Algemene Leden Vergadering BVZ en een buurraadpleging onder alle buurtbewoners (leden en niet-leden van de BVZ).
2. Aanleiding voor deze raadpleging is de ontstane onrust in de woonwijk als gevolg van de op 14 februari jl., onder voorzitterschap van wethouder Augustijn, belegde informatieavond over de voorgenomen invulling van de gemeentelijke Transitie Visie Warmte (TVW) door de gemeente. De voornaamste (en uiterst ongelukkig gepresenteerde) harde boodschap hierbij was:
  - a. De wijk gaat in 2031 van het aardgas af, ervan uitgaand dat nog dit jaar daarvoor een wijkuitvoeringsplan (WUP) door de gemeente(raad) wordt vastgesteld;
  - b. Alle huizen in Zwanenbalg moeten individueel een (zeer kostbaar) elektrisch systeem van verwarmen aanschaffen, zoals een all-electric warmtepomp of een bodemwarmtepomp met de daarbij behorende aanpassingen (zoals isolatie, zonnepanelen, etc) in de betreffende huizen.
De gemeente ziet dit als de meest logische denkrichting/oplossing. Alle andere alternatieven werden al bij voorbaat afgewezen zonder daarvoor gegronde redenen aan te voeren;
  - c. De wijk Zwanenbalg wordt als eerste wijk in Den Helder aardgasvrij gemaakt.
Ze wordt als kansrijk aangeduid omdat de huizen goed tot zeer goed zijn geïsoleerd en er voldoende ruimte is om all-electric warmtepompen te plaatsen.

Tevens wordt dit voornemen door de gemeente als een pilot beschouwd om ervaringen op te doen voor vervolgstappen bij de energietransitie in Den Helder.

3. Hoewel deze harde bewoordingen buiten het gemeentelijk verslag van die avond zijn gelaten hebben wij, gezien de nadien plaatsgevonden schriftelijke beantwoording van vragen door de gemeente, niet de indruk dat het college van burgemeester en wethouders en betrokken beleidsambtenaren nu opeens een andere mening zijn toegedaan.
4. Hieruit leiden wij af dat de gemeentelijke keuze voor onze woonwijk, zonder inspraak vooraf, in principe al is gemaakt en wenden wij ons tot u, als hoogste bestuursorgaan, om onze bezwaren en voorstellen kenbaar te maken.
5. Wat aan de buurt is gepresenteerd komt niet overeen met de TVW die door uw Raad in december 2021 is vastgesteld. Daarin wordt een heel ander beeld geschetst met bovendien ruimte voor burgerparticipatie, zoals:
  - a. De TVW is slechts een visie en bevat geen in beton gegoten beleid of concreet uitvoeringsplan;
  - b. Per wijk vindt vooraf een gedegen haalbaarheidsstudie inzake alternatieve energiebronnen plaats;
  - c. Samen met bewoners wordt vormgegeven aan de energietransitie op basis van haalbaarheid, betaalbaarheid en voldoende draagvlak bij bewoners;
  - d. Ruim baan maken voor toepassing duurzaam gas, waaronder een pilot waterstof voor huishoudens.
6. Onze opmerkingen en bezwaren richten zich met name op het navolgende:
  - a. Op basis van welke argumenten en gronden heeft de gemeenteraad in 2016 het besluit genomen om Den Helder al in 2040 energieneutraal te maken, terwijl de rijksambitie op 2050 is bepaald?
  - b. Waarom is juist Zwanenbalg/Callantsogervaart geselecteerd als eerste wijk om (al in 2031) van het aardgas af te gaan, terwijl juist meer complexe wijken in Den Helder veel meer aandacht en tijd behoeven voor de genoemde transitie?
  - c. Als de gemeente vasthoudt aan 2031 betekent dit ten opzichte van het rijksbeleid dat Zwanenbalg 19 jaar aan directe en indirecte (technologische) ontwikkelingen wordt onthouden. Deze periode van 19 jaar kan mogelijk een breder en goedkoper keuzepalet voor energievoorziening gaan bieden voor bewoners;
  - d. Zwanenbalg kent een grote verscheidenheid aan woningtypen. Alleen al vanwege hun verschillende inhoud en inmiddels gedateerde gegevens v.w.b. isolatie en aanpassingen aan de woningen sinds oplevering, kan nu nog niet worden vastgesteld dat alle woningen geschikt te maken zijn voor elektrisch verwarmen.
Het vereiste deskundig vooronderzoek hiervoor ontbreekt. Dit is noodzakelijk om juiste keuzes te kunnen maken door de individuele bewoners voor een toekomstige warmtevoorziening, gekoppeld aan het mogelijk aanvullend aanbrengen van isolatie en andere voorzieningen;

- e. De Regionale Energie Strategie (RES) adviseert gemeenten in de Noordkop om ook aansluiting/samenwerking te zoeken bij het toepassen van warmtebronnen en alternatieve energiedragers die zich buiten de gemeentegrenzen bevinden.
Voor Zwanenbalg kan dit van betekenis zijn. Voor zover bekend ontbreken onderzoek en visie hierop en zijn er geen contacten gelegd met de buurgemeenten en netbeheerder Liander.
- f. De ontwikkelingen rond duurzaam geproduceerd gas krijgen de komende jaren een extra impuls met de aanlanding van duurzaam opgewekte energie vanaf wind- en zonnenvelden op zee en op land. Ook het gasstation van de NAM kan hierin een rol van betekenis spelen gezien alle voornemens van de Gasunie.
Door de strategische ligging zou Den Helder als knooppunt van duurzaam opgewekt (waterstof)gas kunnen fungeren. Dit biedt voordelen om het elektriciteitsnetwerk in de toekomst te ontlasten en waar nodig ook huishoudens van duurzaam gas te voorzien. Een proactieve houding van de gemeente die hierin actief samenwerkt/beleid ontwikkelt met de netbeheerder en andere partijen is helaas (nog) niet zichtbaar.
- g. Het elektriciteitsnetwerk raakt zowel lokaal als regionaal verstopt door de enorme toename aan energiebehoefte en plaatsing van zonnepanelen. Volgens de RES is dit probleem niet vóór 2030 opgelost. Het gemeentelijk energietransitiebeleid van Den Helder voor huishoudens is, v.w.b. Julianadorp, naar onze mening te eenzijdig gericht op elektrificatie/plaatsing zonnepanelen en versterkt daarmee de verstopping van het netwerk in de komende jaren, met (extra) stroomuitval in woonbuurten tot gevolg.

7. Wat willen de inwoners van Zwanenbalg/Callantsogervaart:

- a. Herziening van het besluit van de gemeenteraad om in Den Helder al in 2040 energieneutraal te willen zijn en dit tijdstip in overeenstemming te brengen met de Rijksambitie in 2050.
Dit stelt zowel de gemeente als inwoners van Den Helder in staat om gebruik te kunnen maken van een breder keuzepalet voor toekomstige betere en mogelijk ook goedkopere, technologische ontwikkelingen die zich de komende 27 jaar nog aandienen.
- b. Zwanenbalg niet eerder dan na 2040 aardgasvrij maken om de redenen als onder para 7.a. genoemd. Bijkomend voordeel is dat hierdoor ook meer tijd ontstaat om (goedkoper) maatwerk te bieden aan bewoners en het realiseren daarvan.
- c. Een proactieve gemeente(raad) die in samenspraak met de netbeheerder en andere partijen zich inspant om de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk te vergroten.
Daarnaast is nodig dat er nader beleid wordt ontwikkeld (o.a. actualisatie van de TVW) en uitgevoerd om een te grote mate van afhankelijkheid van elektriciteit te voorkomen, o.a. door duurzaam opgewekt gas of andere toekomstige energiebronnen ook voor huishoudens beschikbaar te stellen in de toekomst.
- d. Indien toch wordt gekozen voor Zwanenbalg/Callantsogervaart als een pilotproject, waarin specifieke vormen van energievoorziening worden onderzocht in de periode 2031-2040, stellen wij het volgende voor (met daarbij ondersteuning zowel financieel als technisch vanuit de gemeente):
  - i. Uitvoeren isolatiechecks aan de woningen door een gecertificeerd bedrijf met inbegrip van advisering meest geschikte/ best betaalbare warmtebron toepassing;

- ii. Beter en meer diepgaand onderzoek uitvoeren naar alternatieve vormen van energievoorziening, zoals warmtenet, waterstofgas/biogas, wijkvoorziening (of combi met andere woonbuurten) energieopslag/-afgifte gecombineerd met eigen windmolen enz. om tot een beter onderbouwde keuze voor de wijk te komen;
  - iii. Uitvoeren van pilots in de woonwijk met diverse soorten warmtepompen en andere vormen van warmtevoorziening, aantal jaren monitoring van deze pilots op prestaties/geluidhinder/kosten enz. om zodoende onderbouwde betaalbare keuzes aan bewoners te kunnen voorleggen.
8. Betrokkenheid van inwoners bij een op te stellen Wijk Uitvoerings Plan(WUP) dient dit naar onze mening op basis van gelijkwaardigheid plaats te vinden en niet volgens het principe dat het de gemeente is die eenzijdig beslist. De schijn van het laatste overheerst gezien de uitkomsten van de informatieavond en de inhoud van het gemeentelijk document met beantwoording van gestelde vragen.
9. Op grond van het voorgaande hopen wij u duidelijk gemaakt te hebben dat de bewoners van Zwanenbalg/Callantsogervaart zich allemaal bewust zijn van de noodzaak voor de energietransitie. Ook voelen zij zich zeer betrokken bij het nemen van maatregelen die nodig zijn om deze transitie te realiseren in de komende decennia. De bereidheid bestaat dan ook om hieraan de nodige bijdrage te leveren, mits de haalbaarheid en betaalbaarheid van voorzieningen die moeten worden getroffen gebalanceerd zijn. Daarnaast moet het de mogelijkheid bieden aan de inwoners van zowel Zwanenbalg/Callantsogervaart als andere wijken in Den Helder om te kunnen kiezen uit de voor hun woning optimale en best betaalbare oplossing.

Wij vragen u dan ook, als hoogste bestuursorgaan in de gemeente Den Helder, om de noodzakelijke maatregelen te nemen om tegemoet te komen aan bovenstaande. Dit biedt ook duidelijkheid aan de inwoners van de overige wijken in Den Helder aangaande dit belangrijke en voor velen financieel gevoelige onderwerp.

Uiteraard zijn wij bereid om met u in gesprek te gaan om, desgevraagd, onze standpunten nader toe te lichten.

Namens de bewoners Zwanenbalg/Callantsogervaart,
André Kerssemeijer, Ren ´ an der Kooij en Evert van den Broek.

E.J.G. van den Broek

Bewoners Vereniging Zwanenbalg (BVZ)

G. Dalenoord, voorzitter

